

Faglig veileder

*For bidragsyttere til prosjekt for innsamling av minnemateriale
Norsk vegmuseum og Statens vegvesens pensjonistforbund*

Bakgrunn

Høsten 2024 inngikk Norsk vegmuseum (NVM) og Statens vegvesens pensjonistforbund (SVP) et samarbeid for å samle inn minnemateriale knyttet til historiske arbeidspraksiser i Statens vegvesen. Prosjektet inviterer SVPs medlemmer til å dele sine minner fra arbeidet i etaten gjennom tekst, fotografier og audiovisuelt materiale. Denne veilederen gir en praktisk beskrivelse av hvordan bidragsyttere kan delta i prosjektet.

Prosjektet bygger på tidligere minnesamlingsinitiativ i Statens vegvesen. Et omfattende prosjekt startet i 1979, da Kjell Hegdalstrand ble engasjert for å samle dokumentasjon om etatens historie. Hegdalstrand var knyttet til Norsk vegmuseum fra 1986 til 1996, og hans prosjekt gjennomførte rundt 250 intervjuer.

Per 2024 har Statens vegvesens pensjonistforbund omtrent 2500 medlemmer, fordelt på 19 ulike lokale foreninger. Medlemmene har lang erfaring og omfattende kunnskap om Statens vegvesens utvikling og virksomhet, og mange av dem ønsker å dele denne kunnskapen med det norske samfunnet. Dette minnesamlingsprosjektet muliggjør slik kunnskapsdeling.

Statens vegvesens pensjonistforbund har ønsket å videreføre Hegdalstrands arbeid, og forbundet initierte derfor dette samarbeidsprosjektet med Norsk vegmuseum. Prosjektet vil, i første omgang, pågå i perioden 2024 til 2027.

Formål

Hensikten med prosjektet er å dokumentere og bevare historier fra yrkeslivet i Statens vegvesen, slik at kommende generasjoner kan bruke disse historiene til bedre å utforme fremtiden. Dette er i tråd med Norsk vegmuseums strategiske plan, og det samsvarer også med Statens vegvesens pensjonistforbunds ønske om å bevare og formidle medlemmenes minner for ettertiden.

Prosjektet kan bidra til å bevare faglige erfaringer og praksiser som har vært del av Statens vegvesens virksomhet. Dette kan være nyttig for fremtidige generasjoner i etaten. Videre kan prosjektet bidra til å øke forståelsen for ulike trekk ved norsk samfunnsutvikling, blant annet innenfor infrastruktur og transport, samt betydningen dette har hatt for både samfunn og arbeidstakere. Prosjektet kan derved gi viktig innsikt i norsk historie. I tillegg vil prosjektet bidra til å bevare vår kollektive hukommelse og sikre at viktige deler av norsk

arbeidslivshistorie ikke går tapt. På denne måten kan den kulturelle arven bevares for fremtidige generasjoner som del av landets kulturarv.

Innhentet minnemateriale vil bli arkivert og bevart ved Norsk vegmuseum. Materialet vil gjøres tilgjengelig for publikum på forespørsel, blant annet i forbindelse med fremtidige forskningsprosjekter. Utvalgte minner vil også bli publisert digitalt med åpen tilgang, og det er et mål at noen av bidragsyterne vil skrive artikler til museets årbok basert på sine minner.

Minnemateriale: Bredde og grenser

Noen eksempler viser den store bredden i materialet som kan leveres og trekker opp grenser mot tekster som ikke hører til i minnesamlingsprosjektet.

Forfatterne kan skrive om det de har vært med på. Det kan være minner om arbeidsforhold og arbeidsmiljø, organisering og omorganisering, bygging, drift og teknologisk endring, administrasjon, kontroll, etterutdanning, kollegiale forhold og mye mer. Noen har jobbet på skrivestua, noen som prosjektledere på byggeprosjekter, noen har drevet med kjøretøykontroll eller grunnerverv.

For enkelte forfattere kan det være naturlig å bruke kilder som bekrefter og utvider minnet. Da bør det nevnes i minnenotatet. Skriftlig materiale som i sin tid kan ha inngått i etatens saksbehandling, hører ikke til i minnesamlingen. Det kan være brev, utvalgsrapporter, plandokumenter, sluttrapporter etter byggeprosjekter, fagrapporter fra veglaboratoriet og liknende. Dette er ikke våre minner først og fremst, og vi kan gå ut fra at vegvesenet tar vare på det viktigste.

Hvis forfattere er i tvil, kan de ta kontakt med vegmuseets prosjektleder Trond Espen Teigen Bjoland, som vil avklare spørsmålet. Han kan kontaktes på følgende e-postadresse: trond.espen.teigen.bjoland@vegvesen.no.

Registreringsskjema og samtykkeerklæring

Det viktig å ivareta juridiske og etiske hensyn for å sikre at minnematerialet kan bevares og brukes i tråd med prosjektets intensjon. Dette innebærer at bidragsytere må legge ved registreringskjema og samtykkeerklæring. Både registreringskjemaet og samtykkeerklæringen må være utfylt før materialet kan lagres ved Norsk vegmuseum.

Registreringsskjemaet sikrer at relevant informasjon om bidragsyter og innsendt materiale registreres sammen med minnematerialet. Samtykkeerklæringen sikrer at Norsk vegmuseum får tillatelse til å oppbevare og bruke innsendt minnemateriale etter hensikten. Utfylte dokumenter sendes til Norsk vegmuseum sammen med minnematerialet.

Utforming og innsending av minnemateriale

Minner kan innsendes i form av tekst, fotografier og/eller audiovisuelt materiale.

Tekst utformes av bidragsytere selv. Her nedskriver bidragsyteren sitt minne, dvs. at tekstene blir bidragsyternes egen historie slik de husker den. Ved nedskrivning av disse minnene ber vi om at bidragsyterne tenker seg godt om, holder seg til hendelser man har opplevd selv og unngår å gjøre til sannheter hendelser som kan ha vært rykter, overdrivelser eller rene myter. Dette er spesielt viktig der oppfatninger blir tilskrevet navngitte kolleger eller fagmiljøer. En varsomhet her skal ikke være til hinder for å referere meningsulikheter som berørte den enkeltes arbeid, og der den enkelte står fritt i å beskrive og forsvare sin egen opplevelse.

Fotografier kan være tatt av en selv, av kolleger eller komme fra andre kilder. Merk at bilder tatt av andre er vernet i Åndsverkloven, dvs. ikke kan gjenbrukes uten tillatelse fra fotograf med en vernetid på 70 fra utløpet av fotografens dødsår. Dette har ikke betydning for innsending av fotografiske minner, derimot for eventuell gjenbruk i fremtiden. Ved innsending av bilder er det derfor viktig å vite hvem som var fotograf, og når bildet ble tatt. Er navnet ukjent, bør det oppgis.

Prosjektet legger ikke bestemte føringer angående utformingen av minnedokumentene. For å sikre at minnene bevares på en god måte, er det ønskelig at bidragsytere står fritt til å utforme dokumentene etter eget ønske, for eksempel ved bruk av skriveprogrammet Word.

Etter at teksten er ferdig utformet, er det ønskelig at dokumentet lagres som PDF-fil. Denne filen sendes til oppgitt adresse eller e-postadresse sammen med registreringsskjema og samtykkeerklæring. Prosessen kan altså oppsummeres med følgende fem steg:

- 1) Skriv ditt minne i et skriveprogram på PC, for eksempel Word.
- 2) Gi minnet en passende tittel, som plasseres øverst i dokumentet.
- 3) Lagre dokumentet som PDF-fil.
- 4) Fyll ut registreringsskjema og samtykkeerklæring.
- 5) Send PDF-filen, sammen med registreringsskjemaet og samtykkeerklæringen, til følgende e-postadresse: historiske.arkiv@vegvesen.no. Materialet kan også sendes per post, til følgende adresse: Hunderfossvegen 757, 2625 Fåberg.

Eventuelle fotografier og audiovisuelt materiale kan sendes direkte til Norsk vegmuseum, enten på e-post eller ordinær post. Materialet beskrives i registreringsskjemaet, som må innsendes sammen med minnematerialet. Ved større eller mer skjøre originaldokumenter kan Norsk vegmuseum kontaktes for å organisere sikker og skånsom transport.